

Μήδεια Ευριπίδη

Α' Επεισόδιο, Στίχοι: 214-270

Μετάφραση: Μίνως Βολανάκης (1976)

[Βολανάκης, Μ. (2014). Ευριπίδη Μήδεια. Αθήνα, Bibliothèque.]

ΠΡΩΤΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

ΜΗΔΕΙΑ:

Γυναίκες της Κορίνθου,
βγάζω τον πόνο μου στα πρόθυρα.
Μη με κατηγορείτε.

Το ξέρω,

από την πολλήν αξιοπρέπεια, βγάζεις
κι όνομα γι' αλαζόνas κι ακοινώνητος.
Η δικαιοσύνη δε φωλιάζει στου καθενός
τα μάτια. Προτού γνωρίσετε ενός ξένου
την καρδιά, τον αποδιώχνετε
- κι as μην σας έχει κάνει τίποτα-
μόνο και μόνο γιατί μοιάζει ξένος.
Πρέπει ο ξενομερίτης να κάνει το πρώτο
βήμα-μα πόσοι δεν τον κρατούν σε απόσταση
γιατί δε μοιάζει με δικός τους;

Εμένα,

κακό αναπάντεχο σκότωσε την Ψυχή μου.
Αυτό που ήμουν- δεν υπάρχει. Θέλω
να πεθάνω.- Α, καλές μου, ξόδεψα
την ψυχή μου για να γνωρίσω έναν άντρα.
Τον γνώρισα. Είν' άτιμος. Κι είν' άντρας μου.
Απ' όσα ζουν κι αναπνέουν και το ξέρουν,
το πιο πανάθλιο φυτό είν' η γυναίκα.
Δίνει και προίκα ν' αποκτήσει άντρα,
ο μόνος σκλάβος που πληρώνει να βάλει
αφέντη στο κορμί του. Κι αυτό είν' η αρχή.
Πήρε καλόν αφέντη; πήρε απάνθρωπο;
Πολύ αργά. Ο χωρισμός δεν είναι λύση.

Πάντα καταδικάζουν τη γυναίκα- ανάξια
τον άνθρωπό της να κρατήσει. Σαν ξένη
στο νέο της σπίτι, νέους νόμους, νέα συνήθεια
πρέπει να μάθει, κι ακόμα να μαντέψει
- μια και παιδί στο πατρικό της δεν θα τόμαθε-
πώς να υπηρετεί με το κορμί της
αυτόν τον ξένο που κοιμάται δίπλα της.
Αν τα βγάλει πέρα, κι αν ο δυνάστης
τον ζυγόν ανέχεται, είναι τυχερή.
Αλλιώς- κάποτε θάρθει ο θάνατος.
Ο άντρας, κι αν σιχαθεί το σπίτι του,
έξω θα βρει παρηγοριά, τους φίλους,
τους συνανάτροφους του- ενώ για κείνη
το μόνο φως ο ήλιος του. Μας μακαρίζουν
κι από πάνω: ακίνδυνη ζωή περνάμε σπίτι
ενώ εκείνοι με το κοντάρι πολεμούν. Λάθος.
Τρεις φορές να δω το Χάρο με τα μάτια μου
στη μάχη, παρά να ξεγεννήσω μια φορά.

Μα ακόμα κι αυτά που λέμε δεν βαραίνουν
το ίδιο εσάς κι εμένα. Εδώ 'ν' το σπίτι σας,
εδώ το γονικό σας, σ' αυτόν τον ήλιο
έχετε δικαιώματα. Μοίρα σας μια ζωή εδώ,
για να χαρείτε τους δικούς σας. Ενώ εγώ,
άστεγη, παντέρμη, μόνο μου δικαίωμα
η καταφρόνια του άντρα που με πήρε
καθώς κατακτητής το βάρβαρο στολίδι,
που του άρεσε, το κούρσεψε, και τώρα το πετάει!
Εγώ δίχως μητέρα, αδέρφι, ψυχή από τη φυλή μου,
γι' απαντοχή μου όταν χτυπήσει το κακό.

Γ' αυτό, μόνο από σας, γυναίκες της Κορίνθου,
δύναμαι να ζητήσω μια βοήθεια. Αν-
αν εύρω διέξοδο- έβρω κάποιον τρόπο-
ν' αντιπληρώσω στον άντρα αυτόν τα επίχειρα,
ένα ζητώ, σας ικετεύω. Μη μιλήσετε!
Είναι η γυναίκα σκεύος φόβου. Άτολμη
στη μάχη, κι η καρδιά της δε σκιρτά
γι ακονισμένο σίδερο. Μα όταν
την αδικήσουν στο κρεβάτι της- σ' άντρα μυαλό
δε φεγγοβολάει τόσο λαμπρά- ο φόνος.

ΧΟΡΟΣ:

- Να το κάνεις.
- Δε θα μιλήσω
- Δε θα σε προδώσω.
- Το δικίο σου είν' το πένθος σου.
- Να πληρώσει ο άπιστος. Δικαιοσύνη.
- Μα έρχεται ο Κρέοντας, ο άρχοντας της χώρας.

Ε' Επεισόδιο, Στίχοι: 1164-1242

Μετάφραση: Γιώργος Μπλάνας (2016). [Μπλάνας, Γ. (2016). Ευριπίδης, Μήδεια. Αθήνα. Ανακτημένο από: https://www.academia.edu/32533188/ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ_-_ΜΗΔΕΙΑ_-_ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ_-_ΓΙΩΡΓΟΣ_ΜΠΛΑΝΑΣ.pdf]

ΜΗΔΕΙΑ

Αυτό θα κάνω. Άντε τώρα·
πήγαινε μέσα να ετοιμάσεις τα καθημερινά,
για τα παιδιά. Παιδιά μου, αγόρια μου, εσείς
έχετε τώρα χώρα, σπίτι παντοτινό. Εγώ
θα τριγυρνάω εξόριστη στον κόσμο
αυτόν τον τρομερό. Δεν θα σας δω, λεβέντες
μου,
λεβέντες· δεν θα δω την ευτυχία στο βλέμμα
σας·
τους γάμους σας δεν θα χαρώ· δεν θα
καλωσορίσω
τις νύφες σας στην πόρτα του σπιτιού,
δεν θα στολίσω τις κάμαρές σας· τον πυρσό
της μάνας, της αρχόντισσας, δεν θα κρατήσω.
Ανάθεμα την ξεροκεφαλιά μου!
Άδικα σας ανάθρεψα, παιδιά μου. Άδικα
πήγαν
οι κόποι κι οι αγωνίες μου· οι πόνοι, οι
αβάσταχτοι,
να σας γεννήσω. Έλεγα: ετούτα τα παιδιά
θα 'ναι η παρηγοριά σου, όταν γεράσεις·
στην φωλιά, που θα σου χτίσουν θα
κουρνιαώσεις,
όταν βαρύνουν τα φτερά σου.
Κι όταν σωθούν οι μέρες σου, αυτά θα σε
στολίσουν,
για τελευταία φορά και θα κρατήσουν ζωντανή
την μνήμη σου. Αυτό δεν λαχταρά
ένας θνητός μετά από μια θνητή κι ακάριστη
ζωή;
Κι ύστερα έδωσα μια
και σκόρπισα , η τρελή, τα όνειρά μου.
Τώρα θα σέρνω άσκοπα,
βαριά, τυφλά τα βήματά μου.
Κι εσείς δεν θα 'στε εκεί, για να με δείτε,
να μ' αγκαλιάσετε, να βρω γλυκιά παρηγοριά.
Άλλη ζωή θα ζείτε.
Ω, δυστυχία μου! Πώς με κοιτάτε, μ' αυτά τα
μάτια τα γλυκά;
Πώς μου χαμογελάτε, για τελευταία φορά.
Δεν το αντέχω. Πείτε μου, γυναίκες, τι να
κάνω;
Δεν το μπορεί η καρδιά μου.
Δείτε πώς με κοιτάζουν;
Ε, όχι! Στα τσακίδια κι εγώ κι οι αποφάσεις
μου.
Θα τα πάρω και θα φύγουμε αποδώ.
Γιατί θα πρέπει να πληρώσω
το αίσχος του πατέρα τους διπλά;
Στα τσακίδια! Στα τσακίδια!

Δεν θα χάσω τα παιδιά μου, επειδή...
— Τι σου συμβαίνει,
Μήδεια; Θ' αφήσεις τους εχθρούς σου να
γελούν
μαζί σου, επειδή λυπάσαι τα παιδιά σου; Από
πότε
αφήνεις το έλεος να κάνει ό,τι θέλει την
καρδιά σου;
Εκδίκηση! Εκδίκηση! Αυτό
χρειάζεσαι. Άντε παιδιά, πηγαίνατε στο σπίτι·
κι όποιος νομίζει πως δεν ξέρω
τι κάνω, στα τσακίδια. Το δικό μου
χέρι δεν έτρεμε στα δύσκολα ποτέ.
—Ανάθεμά σε, καρδιά μου, από πέτρα
είσαι φτιαγμένη; Τι σου φταίνει τα παιδιά;
Παρ' τα και φύγε. Εκεί θα σου χαρίσουν
όσην ευτυχία στερήθηκες.
—Θεοί και δαίμονες του Άδη,
σταθείτε δίπλα μου. Δεν πρέπει να τ' αφήσω
στα χέρια των εχθρών μου. Θα τα
διαπομπεύσουν
πριν τα σκοτώσουν. Όχι· εγώ τους έδωσα ζωή,
εγώ θα τους την πάρω. Στην αγκαλιά της
μάνας
θα ξεψυχήσουν, σαν πουλιά,
που δεν τα μόλυνε ποτέ ανθρώπινη βρομιά.
— Τώρα η πριγκίπισσά μας θα είναι ένα
βρομερό
ψοφίμι μες στον πέπλο.
—Τα παιδιά· να χαιρετήσω τα παιδιά,
για το ταξίδι. Ελάτε· δώστε μου
τα χέρια σας να τα φιλήσω. Αχ,
χεράκια μου· μαλλάκια, προσωπάκια
αρχοντικά, είτε να βρείτε εκεί την ξεγνοιασιά,
που σας στέρησε ο πατέρας σας εδώ.
Αχ, χεράκια μου, αγκαλιάστε με σφιχτά·
πονέστε με, πονέστε με γλυκά,
χειλή απαλά κι ανάσες μυρωμένες.
— Εμπρός, εμπρός, στο σπίτι. Δεν μπορώ
πια να σας βλέπω: το κακό
μ' αρπάζει απ' την καρδιά και με
κατασπαράζει.
Ξέρω πως είναι τρομερό αυτό που πάω να
κάνω.
Μα το θηρίο, μέσα μου, δεν σκέφτεται –
ουρλιάζει
και χάνω το μυαλό μου. Όχι· δεν είμαι
άνθρωπος.
Ποιος άνθρωπος θα έκανε ποτέ τόσο κακό;